

№ 221

**Pamiętajcie
o żołnierzu
w okopie.**

Cena prouneraty:

w Łodzi
Kwartalnie Mk. 120.
Miesięcznie „ 40.
za roznośnienie
5,00 fen. miesięcznie.

Z przesyłką poczt.
Kwartalnie Mk. 135.
Miesięcznie „ 45.
Poza Łodzią egz. 2.10
W Ameryce 1/2 dolar.
miesięcznie.

KALENDARZYK

Poniedziałek, Filipa i Benie.
Wtorek, Bartłomieje.
Środa, Ludwika Kr.

REDAKCJA

w ŁODZI
Al, Kaśoluski 41
TELEFON 28,

ROZWOJ

DZIENNIK POLITYCZNY, SPOŁECZNY I LITERACKI

Poniedziałek, dnia 23 sierpnia 1920 roku.

Z Warszawy i z biur ogłoszeń, ogłoszenia do Rozwoju przyjmuje wyłącznie „Reklama Polska”

Za terminowe wychodzenie ogłoszeń administracja nie odpowiada.

CENA OGŁOSZEŃ: Przed tekstem mk. 4 w tekście mk. 5 za tekstem 250 mk. nekrologi mk. 5 za wiersz petlowy. Drobną głoszenia 40 fen. za wyraz Komunikaty mk. 5. — Ogłoszenia zamiejscowe 50 proc. drożej. Ogłoszenia zagraniczne 100 proc. drożej. Stronica przed tekstem w tekście dla ogłoszeń podzielona na sześć tanów za tekstem na 5 tanów. W tekście i przed tekstem przyjmujemy ogłoszenia i nekrologi tylko 2, 4, lub 6 wierszy. Artykuły bez oznaczenia honorarium uważa Redakcja za bezpłatne. Można za nawiązać „Rozwój” w ZGIERZU u p. Lachy Kiosk.

Więści z frontu.

(Od wł. korespondenta).

Do tej chwili pogłoski o zajęciu Białegostoku przez wojska polskie nie potwierdziły się.

Wojska nasze zajęły Mławę i wzięły do niewoli 10,000 jeńców, prócz zdobyczy wojkowej.

Wojska polskie zdobyły Zambrow pod Łomżą.

Z Płocka nie napłynęły do Warszawy od dwóch dni żadne wiadomości.

Korespondenci z pola walki donoszą, że wielkie rekwizycje ściągali bolszewicy z obywateli i okładali kontrybucją mi. sta.

Pod naporem naszej armii bolszewicy wy-

pejzeni zostali ze Stryja.

W Milejszczycah niedaleko Kleszczel stac. kolejowej znalazły nasze wojska 22 wielkie działa wysłane przez bolszewików, które już pod Warszawę nie dojechały.

Po za polnemi już dnia onegdajszego wiadomościami z Mińska, żadne inne od delegacji polskiej dotąd nie napłynęły.—

Mówią, że o ile bolszewicy przed tygodniem zwlekali z poselzeniami, na których omawiane były sprawy rozjemstwa o pokój w Mińsku, o tyle teraz nagle, aby te posiedzenia odbywały się jak najczęściej.

Nasz korespondent warszawski p. Sachnowski bawi na froncie północnym jako korespondent wojenny.

Powinszowania Milleranda.

PARYŻ, 22-sierpnia (PAT). Millerand przesłał na ręce ambasadora następujący telegram. Żechciej pan wyrazić w imieniu rządu francuskiego Marszałkowi Piłsudskiemu życzenia z powodu sławy jaką świeżo okryła się armia polska.

Francja, która zawsze wierzyła w patriotyzm narodu polskiego, wita z radością to zwycięstwo, które ocala Polskę i umożliwia jej spełnienie historycznej misji.

Co polskie zwycięstwo dało Europie.

PARYŻ, 22 sierpnia (PAT). Dzienniki tużtejsze podają dosłownie oświadczenie gen. Weyganda, złożone w Warszawie przedstawicielowi francuskiemu w sprawie polskiego zwycięstwa i jego nieobliczalnych następstw dla sytuacji międzynarodowej, dla polski i uspokojenia Niemiec.

NAJŚCIE GRANICY.
(od wł. koresp.)

Przez 2-3 Niemcy korzystając z zajęcia pogranicznych polskich miejscowości przez bolszewików w targach do wsi Potowa i zatknęli chorągiew niemiecką.

W tej właśnie chwili przybyły pociąg pancerny zmusił Niemców do ucieczki i 8 aresztował. Niemcy uprowadzili za to 8 polaków. Rząd żąda zadość uczynienia za najście granicy.

SUKCESY POLSKI.

PARYŻ 21-8 (PAT) Polska podkreśla że ogromne sukcesy osiągnięte przez polaków w ciągu ostatnich 4 dni we wszystkich miejscach dokąd doszła linia ofensywa dowodzą doskonałej reorganizacji armii polskiej.

PODZIĘKOWANIE DLA GEN. WEYGANDA.

WARSZAWA, 22 (PAT). Wiceprezydent ministrów Daszyński wystosował następujący list do gen. Weyganda: Panie generale! Przeczytawszy przed chwilą słowa Pańskie wypowiedziane do pana Genty o osłabieniu ofensywy polskiej czuję potrzebę sercem zwrócić się do pana generała z wyrazami najwyższego szacunku i sympatii. „Cud nad Wisłą”, którego pan generał był świadkiem, to był rzeczywiście cud narodu polskiego, zjednoczonego w chwili najwęższej tragicznego położenia z swym żołnierzem w obronie swych świętych praw do niepodległości. Szlachetne serce Pana generała, Francuza, który przebył także sam cud nad Narwią, odceniło wielkość tej chwili. Dał pan wyraz swemu głębokiemu zrozumieniu w swich słowach do pana Genty. Stanowisko pana generała, jego znakomita pomoc jego współpraca z naszą bohaterką armją w dniach najwyższego jej wysiłku pozostaną zapisane w sercach polskich niezapomnianymi zgłoskami. Z wyrazami głębokiego szacunku i wdzięcznej czci Ignacy Daszyński.

Dalsze ściganie wroga. Zajęcie Mławy.

Linję Bugu w Galicji zajęły nasze wojska. Stryj w r. iny.

WARSZAWA 22-8 (PAT) Komunikat sztabu generalnego wojsk polskich

Front północny. Wojska naszej pierwszej armii rozgramiając ostatecznie dywizję 15-ej armii sowieckiej, które zasłaniały odwrót przeciwnika zajęły w za ciętych walkach Przasnysz, Szumsk i Mławę zamykając w ten sposób ostatnią furtkę uciekającym w popłochu wojskom nieprzyjacielskim.

Jednocześnie wskutek tego gros armii sowieckich i cały 3-i korpus jazdy zostały odcięte Olbrzymia zdobyta w jencach i materiale wojennym jaka wpadła w nasze ręce nie mogła być dotąd obliczoną. Zdobycz ta powiększa się z godziny na godzinę. Dla zobrazowania pogromu kłeski północnej armii sowieckiej wystarczy zaznaczyć że tylko 18-a dywizja piechoty w walkach dnia 21 b. m. wzięła 5000 jeńców 16 dział, 135 karabinów maszynowych oraz ogromne taborry. Wojska tej dywizji i jej dowództwo zasługują na specjalne uznanie. Jednocześnie oddziały pomorskie posuwając się wzdłuż granicy niemieckiej zajęły Działdowo zamykając w ten sposób pierścień nasz od północy.

Front środkowy: Armje frontu środkowego kontynuują pod osobistym kierownictwem Naczelnego Wodza

zwyckiej swój pochód w kierunku północnym. Dnia 21 b. m. zajęły Zambrow i Mazowiec przekroczoną została również linja Narwi napółdnie od Białegostoku.

W rejonie Milejszczyk na północny zachód od Wysokolitewska 4-ta brygada jazdy napotkała na grupę nieprzyjacielskiej ciężkiej artylerji, która według zeznań jeńców była przeznaczoną dla ostrzeliwania Warszawy. Grupa tę szarża konna zupełnie rozbiła zdobywając 22 działa ciężkiego kalibru i przeszło 100 wozów. Wzięto przy tem kilkuset jeńców. Przechwycony rozkaz dowództwa 21 dywizji sowieckiej nakazywał spalenie taborów, posadzenie piechoty na konie taborowe i przyspieszenie w ten sposób odwrotu.

Front południowy. Ogólna konsternacja jaka zapanaowała w szeregach bolszewickich na skutek ostatnich naszych sukcesów na północy daje się również zauważyć na terenie południowym. Oddziały przeciwległe operujące dotychczas w rejonie Lwowa rozpoczęły odwrót partę przez nasze wojska. Nasze oddziały pościgowe docierają do linii Bugu Stryj został przez nieprzyjacielską kawalerję opuszczony.

Naczelné dowództwo wojsk polskich sztab generalny

Stworzenie polskiej samoobrony na Śląsku.

BYTOM 20—8 (PAT) Polski ruch samoobrony na Górnym Śląsku rozszerza się coraz bardziej. Z pow. Katowickiego którego prawie wszystkie gminy znajdują się w rękach polskich ruch ten rozszerzył się na powiaty: bytomski, pszczyński, tarugorski, zabrzeski i rybnicki. Gminy w pasie granicznym od Radziątku w pow. Tarnogorskim aż do południowego pow. pszczyńskiego, koto—Święcina znajdują się w rękach polskich Ruch ten nie ma charakteru powstania, przeciwko obecnym władzom koalicyjnym Górnego Śląska. Miał on jedynie na celu obronę ludności polskiej przed mordami Niemców, którzy tak dotkliwie dali się weznaki polakom w KATOWICACH A KTÓRZYBY NAPEWNO ZROBILI TO SAMO i w innych miejscowościach licząc na pobłażliwość władz koalicyjnych. Działalność samoobrony rozpoczęła się wszędzie od rozbrojenia lub wypędzania Sicherheitswehry. Na miejsce Sicherheitswehry tworzą polacy straż i obywatelską z miejscowej ludności, która czuwa nad porządkiem i bezpieczeństwem. Od 20 h. m. trwa na Górnym Śląsku strajk górników polskich. Większość kopalń nie czynna. Robotnicy polscy żądają od władz koalicyjnych zadość uczynienie: za niemieckie gwałty katowickie przede wszystkim zaś natychmiastowego usunięcia Sicherheitswehry, gdyż dalsze jej istnienie będzie wywoływać ciągle niespokojne skutki jej stronniczości. Pertraktacje z władzami koalicyjnymi są w roku. Wyżnik ich dotychczas nieznanymi.

BYTOM 21-sierpnia (PAT). Polska samoobrona pow. Katowickiego posunęła się w sobotę po południu pod same Katowice i otoczyła miasto ze wszystkich stron. Nikt nie może do miasta wejść ani z niego wyjść bez kontroli polaków. Polacy zażądali od władz koalicyjnej usunięcia z Katowic Sicherheitswehry i zastąpienia jej radą obywatelską złożoną z polaków i Niemców pod komendą koalicyjną. W tej chwili toczą się w tej sprawie pertraktacje. Niemcy katowicki opuszczają pośpiesznie miasto i wyjeżdżają na zachód.

SAMOBRONA W BYTOMIU.

BYTOM 21—8 (PAT) Samoobrona polska tworzy się w całym powiecie. Oddziały samoobrony w sobotę otoczyły Bytom opuszczone przedmieścia Grosbark i tu polacy stawiają te same żądania władzom koalicyjnym.

cyjnym. przez cały dzień sobotni Niemcy prawie nie pokazywali się na mieście. Natomiast widziano dużo robotników polskich z okolic którzy strajkując przybyli do miasta na zebranie swych organizacji. Wieczorem otrzymała Sicherheitswehra rozkaz nie opuszczenia koszar. Koszary są strzeżone przez wojsko francuskie.

REWIZJA U NIEMCÓW.

BYTOM 20—8 (PAT) Na rozkaz wojskowego komendanta katowickiego przeprowadzili żołnierze francuscy rewizję w biurach niemieckiej komisji plebiscytowej w Katowicach. Zabrano akta gdyż istnieje podejrzenie że zaburzenia katowickie wywołała ta instytucja przy pomocy swych bojówek.

List Korfantego.

BYTOM 21-sierpnia (PAT). P. Korfanty, jako polski komisarz plebiscytowy, ogłasza w „Oberschlesische Zeitung” oświadczenie oficjalne, że obecny ruch samoobrony Polski na Górnym Śląsku nie jest powstaniem przeciwko obecnej władzy, tylko samoobroną przeciwko gwałtom niemieckim.

Polacy nie myślą podkopywać autorytetu koalicyjnej komisji rządzącej ani też naruszać traktatu pokojowego co do plebiscytu górnośląskiego. Żądają tylko natychmiastowego usunięcia z Górnego Śląska Sicherheitswehry i wszystkich niespokojnych elementów z poza linii demarkacyjnej.

W końcu wzywa p. Korfanty polaków do przestrzegania porządku i spokoju dla zapewnienia słusznym żądan polskim.

USPOKOJENIE

BYTOM 21—8 (PAT) Sytuacja na Górnym Śląsku staje się uspokajającą według wiadomości dzienników niemieckich, koalicyjny komendant w Katowicach gen. Gratieur dał robotnikom polskim przyrzeczenie że Sicherheitswehra zostanie usunięta. Wczoraj ona została ściągnięta do koszar a porządku na mieście pilnowali francuzi. Również objęto robotnikom, że miasto Katowice wypłacić musi poszkodowanym polakom przez Niemców zaliczkę za wyrządzone im szkody.

— Urzędnicy niemiecy, pochodzący z poza Górnego Śląska, którzy występują tu wrogo przeciw polakom zostaną ztąd wydaleni.

Przemądrzałe dzieło koalicji.

GDANSK 22 sierpnia. Koalicja uznała, że Wisła jest polską rzeką, uznała, że Polsce należy się port i dała ten port, stworzywszy równocześnie Rzeczpospolitą Gdańską, osadzając tam jako komisarza pilnującego sir Towera.

I teraz sama Francja przekonała się najdowodniej, czy taki stosunek może istnieć.

W porcie przeznaczonym dla Polski nie wolno wyładowywać rzeczy dla Polski, bo sir Tower na to się nie zgodził, gdyż podobnych rzeczy nie życzy sobie senat gdański. Jakiż więc to ma być port dla rzeki polskiej, jaki

dostęp do morza ma Polska?

Francja gniewa się teraz na sir Towera i zarzuca mu że działa samodzielnie, ale te sprawy nie posunęły ani na krok naprzód.

Areoplany nie zostały wyładowane.

Francja musiała nadesłać swój pancernik, aby sir Tower wiedział, że to nie przelewkil.

To może naprawi nieco sytuację i uspokoi nadburmistrza, hakatystę Sahma.

Pan Sahn zastania się przed koalicją, że republika gdańska przyrzeka bolszewi neutralność.

Niemieckie konszachty z Anglią.

POZNAN 21—8 (PAT) Radio depesza niemiecka z Hauen zredagowana w języku angielskim jest przeznaczona dla Anglii. Stara się przedstawić zajścia w Katowicach w fałszywym świetle i udowodnić, że Niemcy na Górnym Śląsku wystąpili zbrojnie przeciwko polakom i francuzom doprowadzeni do tego szykanami ze

strony Francji i Polski. Depesza ta między innymi donosi, że 2000 polaków wtargnęło na Górny Śląsk obsadzając całą górnośląską linię graniczną łącznie z kilku miejscowościami w okolicach Katowic. Pomiędzy wziętymi do niewoli przez policję bezpieczeństwa są rzekomo żołnierze z armii Hallera w mundurach.

Pan Tower działa na własną rękę.

PARYŻ 21-8. (PAT). Matin ogłasza bardzo ostrzy artykuł skierowany przeciwko komisarzowi ententy w Gdańsku Towerowi, który aby się przypodobać Lloyd Georgowi zabronił wyładowania w porcie gdańskim materiału wojennego przeznaczonego dla Polski. Francja nie pozwoli, pisze dziennik, wpływać na siebie fantazjom angielskiego gubernatora, a komendant

wysłanego do Gdańska pancernika francuskiego pouczy pana Towera lepiej o jego obowiązkach. W Paryskich kołach wskazują, że Tower działa na własną rękę bez porozumienia się z Londynem zresztą w sprawie tej odbywają się pertraktacje między Francją a Anglią z pomyslnym przebiegiem.

Tracki w Prusach.

POLSHU 22—8 (PAT) Do Londynu donoszą, że Tracki był w Prusach wschodnich i tamże

konferował z niemieckimi oficerami sztabu generalnego w kwestji ściślejszego przymierza.

Witos w Krakowie

KRAKOW 21-sierpnia (PAT). Dziś o godz. 7. 50 rano przybył do Krakowa prezydent ministrów Witos.

Zgon syna b. ministra polskiego.

WARSZAWA, 22 sierpnia (PAT). Adam Leśniewski, syn byłego ministra spraw wojskowych, porucznik artylerji konnej, zginął pod Lwowem. Padł w toku zwycięskich walk na północ od Lwowa, ugodzony śmiertelnie szrapnelem.

KONGRES PAŃSTW BAŁTYCKICH.

LIBAWA 20—8 (PAT) Dziś o godzinie 11 przed południem wiceprezydent ministrów Meyrowicz otworzył 4—e posiedzenie plenarne konferencji państw bałtyckich powzięto decyzję co do udziału Białorusi i Ukrainy.

ZATRZYMANIE 800 KONI.

PARYŻ 20—8 (PAT) Journal podaje wiadomość że władze belgijskie zatrzymały na granicy 800 koni, pochodzących z Francji, a przeznaczonych dla Polski i to wyłącznie dla celów rolnictwa. Dzienniki belgijskie jednogłośnie potępią stanowisko rządu.

Prasa francuska a zwycięstwo polskie.

Z Paryża donoszą: Gdy prezydent ministrów Lloyd George przejeżdżał przez Paryż do Lucerny, cała prasa francuska witała entuzjastycznie polskie zwycięstwo pod Warszawą.

Rektorat uniwersytetu wileńskiego w Poznaniu.

Rektorat uniwersytetu wileńskiego został zarządzeniem ministerjum oświaty w Warszawie przeniesiony do Poznania.

Zatrzymany pociąg z amunicją.

„Prawo Lidu” donosi z Przerowa, że w środę 18 h. m. przybył na tamtejszą stację pociąg wiozący 40 wagonów amunicji i materiałów wojennych dla Polski. Kolejarze czescy zatrzymali cały transport.

Wzajemny warunek rozbrojenia.

„Evening Standard” donosi z Warszawy, że Polska nie zgodzi się w Mińsku na rozbrojenie, o ile Rosja nie zgodzi się również na rozbrojenie.

Co mówi Trockij o sowdepji.

Na jednym z ostatnich zebrani komitetu sowieckiego w Moskwie Trockij-Bronstein wygłosił niezwykle charakterystyczne przemówienie o położeniu wewnętrznym w sowdepji.

Chociaż czerwona armja w obecnym czasie odnosi zwycięstwo za zwycięstwem, jednak to sowieców nie może uspokoić. Położenie sow. Rosji w wysokim stopniu jest krytyczne. Układy Krasina w Londynie nie doprowadziły do żadnych rezultatów. Rosjanie muszą się stać odjechać. Ententa przygotowała nową pomoc polskimi „białogwardzistami”. Tam odsyła się wielkie zapasy artykułów spożywczych, broń, armaty, tanki, umundurowanie. W Wielu krajach np. w Danji organizują się oddziały ochotników na pomoc Polakom.

„Jeżeli idziemy naprzód—mówił Trockij—to tylko czasowo. Dlatego należy nam się spieszyć ponieważ przyjdzie nam czekać się. U Polaków tak wiele rezerw, że nasze zwycięstwa mogą zarówno źle skończyć się, jak i nasze porażki.

Armia Wrangla postępuje ze wznastającym uporem. Szereg jej ciągle zwiększają się, ze wszystkich stron zlewają się rusczy białogwardziści.

Sila polskiej armji wzrasta, w jej szeregi wstępują tysiące ochotników, we wszystkich miastach urz. dza się obr. y. nie manifestacje za wojną. Należy pamiętać, że dla Polski walka

nami—to walka na życie i śmierć i że ona nie złoży broni do ostatniego tchu,

Polacy komuniści zawiedli nadzieję sowie-tów. Ich srajki nie udają się, oni nie mają si-ły i wpływów, daremnie straciliśmy wszelkie sumy na agitację w Polsce. Socjaliści innych partji podtrzymują polską armię.

Przed nami stoi nie jedna, może jeszcze mobilizacja, co jest tem smutniejsze, że prze-prowadzono do dziś mobilizację dały całkiem znikomą ilość rekruta. Idą ci, co nic nie mają, zaś chłopci, którzy mają własne produkty spo-żywcze, uchylają się od służby wojskowej.

Chłopci, stanowiący większość zaludnienia w Rosji, zupełnie jeszcze nie zrozumieli znacze-nia nowego ustroju sowieckiego. Oni odpędza-ją komisarzy, nie dają zboża, uciekają w szere-gi zielone (do lasów). Prawda, że nie jesteśmy w możności dostarczyć im odzieży i innych przedmiotów pierwszej potrzeby w zamian za zboże, ale oni powinni pogodzić się z losem i wytrwale cierpieć braki tak jak znoszą je mie-szkańcy miast.

Chociaż obecnie przed nami zbór zboża i zasiewy, jednakowoż zwlekać nie czas. Wszystkie dla czerwonej armji, chociażby głód cierpiały ich żony i dzieci. Wszystko zboże powinna o-trzymać armja. Powinniśmy okazać w tem jak-największą bezwzględność. Jeżeli chłopci nie u-słuchają, spalimy im chaty, żony i dzieci zgła-dzimy. Chłopska Rosja przestanie egzystować tak, jak przestała istnieć Rosja kozacka. Wszy-stko zniszczymy do szczętu. Rosja musi być ko-misarską.

Cytujemy to przemówienie przewodcy bol-szewizmu, który sam wyznaje, że Rosja sowiec-ka stoi wobec krachu. Aby odwrócić niebez-pieczność i zaspokoić rozwydrzone masy czer-wonej armji, należy rzucić je na zniszczenie Polski. Pogrom jej w Polsce przyspieszy likwi-dację bolszewizmu w Rosji.

(„Gaz. Poranna”)

Przyjaciel Polaków.

Wychodził w Warszawie gazeta „Swoboda” w języku rosyjskim. Współpracownikami tej gazety są wybitni działacze rosyjscy np. Rodiczew, Merez-kowski, Sawinkow, Filosofov i inni.

W Nr. 26 „Swobody” znajduje się artykuł pióra Merezkowskiego p. t. Cierniowa korona. Autor wycho-di z założenia, że on jest przyjacielem Polski, a zatem obowiązany prawdę mówić w oczy. „Rosjanie nie lubią Polaków, bo ci ich wsadzają do obozów konc-en-tracyjnych, otoczonych drutem kolczastym. Otóż wsad-zanie rosyjskich patriotów do obozów koncentracyj-nych, mówi p. M., jest bezsensownem, a nawet przestęp-stwem przeciwko Rosji i Polsce. Rosyjscy patrioci są jedynymi przyjaciółmi Polski, to ci ich wsadzają do obozów koncentracyjnych, są w przyjaciółmi bolszewi-ków, ich sługami, a nie polskimi patriotami.

„Obecnie co prawda, rosjan już nie zamykają po-lacy do obozów, obecnie na polach bitew leje się świę-ta krew najlepszych synów Polski, tak za Polskę jak i za Rosję i, gdyby Polska miała być ukrzyżowaną, to drut kolczasty byłby nową koroną cierniową dla niej.

Następnie zwraca się p. Merezkowskij do swoich współrodaków: „Czućcie się pokrzywdzonymi, zapo-mnijcie urazy, nie przebaczajcie, tylko zapamiętajcie, tak jak gdyby żadnej urazy nie było. Ile dni siedzieliście za drutem kolczastym? Sto pięćdziesiąt. A polacy siedzieli sto pięćdziesiąt lat. Otóż porachunek nie prowa-dzi, tylko zapamiętajcie, bo porachunek wypadnie nie na waszą korzyść.

Polacy nienawidzą Rosjan. Oni mają prawo ich nienawidzić. Ja sam czasami nienawidzę Rosjan, za to, co oni zrobili z Rosją.

Tak, myśmy to zrobili i nie mamy prawa do pora-chunków z Polakami, bo rachunek nie na naszą ko-rzyść wypadnie. Więc tylko zapomnieć.

A jeżeli kto nie może zapomnieć bez rachunku, to niech ani chwili nie zwłóczy, tylko niech idzie, leci pod chorągwie Brusilowa, Lenina i Trockiego. Zabijajcie Polskę, zabijajcie Rosję, wiedźcie, że raz zadany Polsce, jest uderzeniem w serce Rosji, bo obecnie Polska i Rosja mają jedno serce. Wiedźcie także, że jesteście godni waszej doły, urodziście się i umrzecie niewolni-kami, nigdy nie zaznacie prawdziwej swobody i mi-łości ojczyzny, walcicie, ażebym was pędzono kulomio-tami, jak bydło batami na rzeź.

Dalej autor pisze: Powiadacie, że ja zanadto ko-cham Polskę. Kto kocha z myślą, żeby nie pokochać za wiele, ten wcale nie kocha. Ja wiem, że kocham Polskę, ale kocham i Rosję. Pamiętajcie mężowie ro-syjscy, że obecnie wspólnie przelewacie krew polską i

rosyjską, a nad nią jedna korona cierniowa.

Już niema drutu kolczastego dzielącego niedgdyś Polskę od Rosji i być go nie powinno, bo Polska i Rosja mają przed sobą jednego wspólnego nieprzyjaciela, ma-ją zwyciężyć ruskich, tych djabłów rosyjskich, którym po opanowaniu ciała Rosji, zachciało się opanować i ciało Polski.

Więc pod cierniową koroną Polskę z Rosją razem na wroga dla dobra całej ludzkości i na wieczne przy-mierze pomiędzy sobą.

Bardzo radzi jesteśmy z tych wynurzeń współ-pracowników „Swobody”, ale również musimy przy-pomnieć, że i sam p. Rodiczew, kiedy polacy postawili program Polski niezależnej—sprzeciwił się temu, a p. Merezkowskij już podczas pochodu bolszewików na Warszawę w jednym z artykułów „Swobody” starał się nadać bolszewizmowi mistyczno—religijny, nawet zbawczy charakter.

Czasy się zmieniają, ale ludzie pozostają ci sami.

St. Mus.

KRONIKA

— Pogrzeb bochatera.

Wczoraj o godzinie 4-ej po południu wy-prowadzono na miejsce wiecznego spoczynku z kościoła św. Krzyża, ś. p. Benedykta Pęcz-kowskiego, podporucznika i dowódcę VI kom-pañji 28 pułku strzelców kaniowskich, który poległ na polu chwały.

Orszak zamienił się w uroczysty, manife-stacyjny pochód. Wzięło w nim udział kilka-naście tysięcy ludzi. Trumnę nieśli na swych barkach koleđy i żołnierze zmarłego. Na cmentarzu wygłoszona została żałobna mowa.

— Straż Obywatelska.

Wczoraj o godzinie 1-ej po południu od-tył się przegląd tych, co zapisali się do straży obywatelskiej.

Przeгляд wypadł świetnie. Na czele z mu-zyką policyjną orszak podzielony na oddziały, a złożony z robotników, mieszczan i urzędni-ków różnych dekarteri, przemaszerował ulicą Piotrkowską ku Nowemu Rynekowi. Orszak ten przedstawił się bardzo poważnie, zachęca-jąco, ciągnął się bowiem co najmniej na pół-tora kilometra.

W orszaku widzieliśmy młodzież, ludzi w sile wieku i starszych. Pierwszy oddział zaopatrzony był już w broń.

— Ze składek dobroczynnych.

Administracja „Rozwoju” wniosła dziś na Czerwony Krzyż i żołnierza polskiego 19. 143 marki, na armię ochotniczą, do Komitetu Oby-watelskiego wykonawczego Rady Obrony pań-stwa na Wojew. Łódzkie 11. 162 m. 95 fen. i 10 rubli.

— Obroty.

Obroty dwóch kas przy Polskiej krajowej kasie pożyczkowej dosięgają w Łodzi dziennie do 50 milionów.

— Z Państwowej Szkoły Kupieckiej.

W Państwowej Szkole Kupieckiej już przy-stąpiono do egzaminów dla nowowstępujących uczniów, a lekcje rozpoczynają się 29 sierpnia. Wakuą następujące posady: nauczycieli arytmetyki, rysunków, i kaligrafji, a także sekretarza.

Kandydaci winni się zgłaszać do kancelarji szkoły przy ul. Księży Młyn Nr. 23, róg Prze-dzalnianej.

— Ciępla bielizna dla armii.

a) Komisarz Rządu na m. Łódź wydał roz-porządzenie dotyczące składania deklaracji o przedmiotach niezbędnych dla zaopatrzenia ar-mji w odzież, jako to: ciepłą bieliznę.

2) Deklaracje o posiadaniu powyższych przedmiotów należy złożyć do Komisarja Rządu na m. Łódź Al. Kościuszki Nr. 1 pokój S. pod skutkami prawa do dnia 27 sierpnia r. b.

3) Deklaracje można otrzymać w godz. urzędowych. pokój 7.

— Na posterunku.

Z 28 pułku strzelców kaniowskich zginał pod Radzyminem podporucznik ś. p. Karol Rozembiał, syn znanego przemysłowca łódzkie-go Maksza Rozembiała.

— Otwarcie „Gospody żołnierskiej” w Zgierzu.

19 i 20 b. m. odbyło się w Zgierzu otwara-cie „Gospody żołnierskiej”, kantyny Y. M. C. A. przy czytelnicy i bibliotece miejscowego garnizo-nu B. 2. 7. p.p. Legionów, w lokalu Tow. „Lul-nia”. które oddało cały swój lokal wraz z salą teatralną do dyspozycji garnizonu. Nastrój żoł-nierzy był bardzo wesoły; panowało ogólne za-dewelenie.

Oddział miejscowego Y. M. C. A. prowa-dzą bardzo sprężyście nasi amerykańscy rodacy pp. Rogoziński jako kierownik kantyny i Oti-nowski, jako referent sportowy.

— Z ruchu ochotniczego na prowincji.

Staraniem oddziału II-go armji ochotniczej zorganizowane zostały lotne oddziały propa-gandy, które objęły narazie powiaty: Kutnowski Gostyński i Łęczycki, 15 wieców, zwołanych w przeciągu 3 dni w Malinie, Skurzwie, Otłowie Łanietach, Rdotowie, Krośniewicach, Suszcu, Łęczycy, Lisicach, Stubicach, i Będnie, wobec ogromnych tłumów, przeważnie włościan oko-licznych, dawały w wyniku uchwały polatku od 5 do 15 marek od morgi, wstępowania do armji ochotniczej i pokazną zbiórkę ofiar w pieniądzu i naturze na rzecz armji.

— Z okolicy.

Pisze do nas pastor K. Gundlach.

Jak wiadomo, z wielu miejscowości, za-grożonych przez bolszewików, urzędnicy zostali ewakuowani do części zachodnich kraju. Złaje się że miejscowa ludność powinna nie tylko współczuć nieszczęśliwym, którzy musieli porzu-cić całe swoje mienie na pastwę nieprzyjaciela i ledwie z życiem uszli, ale nieść im pomoc w nieszczęściu, a nawet mieć pieczę nad resztkami ich mienia, jakie ze sobą przywieźli. Tym-czasem tak nie jest. Unieszczonych w Moszczenicy pow. Piotrkowskiego urzędników kolejow-ych z okolicy Wilna okradziono, niektórych z całkowitego mienia, jak np. p. Marcinkiewicz. Gdzie sumienie, gdzie gościnność polska? Ludność miejscowa powinna sama zareagować na to, bo na nią pada złe światło.

— Otrućcie.

a) Wczoraj w domu przy ul. Zawadzkiej Nr. 1 otruła się jodyną Olszewska Zuzanna bez-stałego miejsca zamieszkania, którą Pogotowie Ratunkowe, po udzieleniu jej pierwszej pomocy, odwiezło do szpitala przy ul. Zakątnej Nr. 44. Przyczyna rozpaczliwego kroku nie wyjaśniona.

— Kradzież.

a) Z mieszkania Szymona Rychtera, za-mieszkałego przy ul. Kilińskiego Nr. 31, skra-dziono garderoby na sumę 100,000 mk. O po-wyższej kradzieży wszczęto dochodzenie.

Teatr Polski.

Kasa teatru miejskiego od dzisiaj sprzedaje od 10 do 2 w cukierni W. P. Komara (róg Piotrkowskiej i Benedykta) i od 5 do 8 w gmachu teatru (Dzielnia 18 bilety na pierwsze w se-zonie widowisko (czwartek 26 b. m.) „Wyzwolenie” St. Wyspińskiego, które poprzedzi prze-mówienie dyr. Al. Zelwerowicza.

Reprezentacja rozpocznie się o godz. 8 punktualnie i Dyrekcja ze względu na powagę dzieła i niezbędny do wystłuchania nastroj i sku-pienie, —prosi o wczesne zajmowanie miejsc, za-władamiając, że z chwilą podniesienia kurtyny—wstęp na salę widzów będzie bezwzględnie wzbroniony. Główne role w „Wyzwoleniu” wy-konają: Konrad - Nowakowski; Gracjusz-Le-szczyc; Informator-Skalski; Reżyser-Nowakowski; Karmazyn-Rostan; Holysz-Gawlikowski; Prezes-Oswald; Przdownik-Pilarski; Mówca-Durzyński; Prymas-Brokowski; Kaznodzieja-Wybrański; Oj-ciec-Kuśakowski; Syn-Rdzawicz; Starzec-Bienin; Hestja-Siennicka; Harfiarka-Trembińska; Wroźka-Wernisówna; Muza-Dunikowska; Córki-Jarko-wska, i Zakrzyńska; oraz Erynje: Wrześniowska, Rodowiczowa i Krzywicka.

Ceny miejsc-premierowe.

Dnia 21 b. m. zasnął w Bogu przeżywszy lat 62, nasz ukochany mąż, ojciec i dziadzio

ALEKSANDER DOŁĘGA-MAZOWIECKI

współwłaściciel biura prośb i domagań w Łodzi.

Wyprowadzenie drogich nam zwłok nastąpi dziś, w poniedziałek 23 sierpnia z ulicy Łkowej Nr. 21 na stary cmentarz katolicki o godz. 5 po południu.

Na smutny ten obrzęd zaprasza krewnych i znajomych

Stroskana Rodzina.

2681.

Gdzie najlepiej ulokować swoje pieniądze.

ZŁOTO niezwłocznie zanieście do najbliższego Urzędu Skarbu Polskiego, gdzie je Wam wymienią na pieniądze po bardzo wysokim kursie. Złoto wasze ma najwyższą wartość teraz, kiedy Ojczyzna najbardziej je potrzebuje. Później spadnie w cenę, niepotrzebnie więc narazicie się na stratę.

PIENIĄDZE zbyteczne przechowywać należy w Polskiej Krajowej Kasie Pożyczkowej, która wyda wam kwity w postaci asygnał Pożyczki Odrodzenia Polski. Tylko tam wasze pieniądze będą bezpieczne, gdyż odda je wam, w swoim czasie Skarb Polski. Pa

miętajcie, że „OJCZYZNIE DAJĄC—SOBIE DAJECIE” ZYWNOSC zapasową choć w części oddajcie do Kantonu Żołnierskiego i do organizacji i punktów żywnościowych dla żołnierza. Syty żołnierz lepiej broń Ojczyznę, a wtedy i wszelkie nasze dobro ocala.

BIELIZNĘ zapasową, a nawet starą, leżącą bezużytecznie, oddajcie niezwłocznie naszym szpitalom wojskowym. Będzie ją nosił nasz drogi, krwią oczekujący żołnierz, wasz brat serdeczny, który legł teraz na szpitalnym łożu. Oddawał on za was życie, czy wy teraz poskacie mu koszuli.

Pomnijcie, że ci żołnierze-to wasi mężowie, synowie i bracia.

OBUIE zapasowe-żołnierzowi.

PAMIĘTAJCIE, ŻE SKARB ZASOBNY TO 201 NIERZ SITY I ODZIANY. PAMIĘTAJCIE, ŻE TYLKO ŻOŁNIERZ DOBRZE OPATRZONY OBRONI OJCZYZNĘ, WAS I WASZE MIENIE.

Znamiona chwili.

Marka niemiecka, która stała już 660 (za sto niemieckich) spadła na 480.

Waluty obce lecą na łeb, boć je wyforsowała giełda żydowska.

Paskarze, którzy w Warszawie zbywali towary na łeb na szyję, obawiając się zaęcia Warszawy, obecnie wrócili do dawnych cen zwykłych.

Ostudzić ich może jedna tylko szubienica.

Obywatele polscy coraz goręcej zapisują się na pożyczkę—młodzież gornie się pod sztandary i rwie się na front! Niech żyje armia!

Cobyśmy zrobili gdyby teraz Moskwa za telegrafowała o pokoju.

Odpowiedzielibyśmy, że z powodu zaburzeń atmosferycznych nie możemy się rozmówić z Moskwą.

„King-Resursa”

Kilińskiego 117.

Program od dnia 17 sierpnia r. b.

„Krew Katorżnika”

czyli

Tajemniczy Sobowtór

Wspaniały dramat w 5-ciu częściach.

Nad program: „Pan i Pasterka”.

Pocz. przedstawień codziennie od godz. 7 i 9 wiecz. W niedziele i święta od godz. 3, 5, 7 i 9 wieczorem.

6-o klas. Szkoła Handlowa Łódzkiego Towarzystwa Szerzenia Wiedzy Handlowej, ul. Gdańska (Długa) 43

zawiadamia, że egzaminy wstępne i poprawkowe rozpoczyna się 24 sierpnia, lekcje zaś 30 sierpnia r. b. Podania przyjmuje kancelarja szkoły codziennie od godziny 10 do 1-oj w południe.

Absolwenci szkoły korzystają z praw narówni z wychowankami szkół państwowych.

Dyrektor szkoły: Roman Tulin.

Kupuję.

oficę najlepsze ceny za brylanty, złoto, stare srebro perły, stare zęby, futra garderobe, Piotrkowska 9, P. Kohn, lewa oficyna, II piętro.

Kupuję

brylanty je brylanty złoto srebro platyna zegarki płace ceny najwyższe Sienkiewicza 20 m. 10 part. ost. wejście 2673-5

Drobne ogłoszenia:

Kupno i sprzedaż:

A.A.A.-K kupię meble, dywany, garderobe, futra, bieliznę, różne sprzęty domowe, placę najlepiej. Wólczanaka 45, m. 6, Chrzanowicz. 7575-08

A.A. Meble nowe używane najtaniej. Piotrkowska 116 I-sze piętro front. 8937-4

Kupię (Historję Literatury Polskiej) Chrzanowskiego używaną lub nową. Zgłoszenia do „Rozwoju” dla p. Bolińskiego.

Dom do sprzedania, komunikacja tramwajowa. Dowiedzieć się można ul. Przędzelniana 40 m. 2 gospodarz, W. Olszewski. 8870-2

Zemle, 4 morgi z małym zabudowaniem sprzedam. Wiadomość ul. Roberta Nr. 10 przy Brzezińskiej. 8892-3

Maszyna czolenkowa do sprzedania. Kilińskiego 152 Gołańska. 8932-3

Maszynę do szycia sprzedam tanio. Ogrodowa 23, sieni 6, m. 14. 8905-2

Meble tanio do sprzedania z powodu wyjazdu: łóżka, krzesła, stół rozsuwany, lustro tremo. Piotrkowska 234 m. 51 oficyna.

Do sprzedania pianino, komoda, kredens, łóżka z matercami, wagi, kocionki miedziane różne inne meble i pies wilczej rasy. Sienkiewicza 18, sklep rzeźniczy. 8926-3

Dom sprzedam III piętrowy duży plac, 180 tysięcy mk., byleby zaraz. Piotrkowska 284, m. 51 oficyna, bez pośrednictwa. 8924-2

Dom do sprzedania w śródmieściu. Cena 280 tysięcy mk. Wiadomość: Piotrkowska 284 m 51 oficyna, bez pośrednictwa. 8912-2

Różne:

A.A.A. Wykwalifikowana i rutynowana nauczycielka-freblanka przyjmuje dziecko kompletu freblowskiego i początków nauki. Radwańska 55 J. Łapińska. 8920-5

A kuszorka Nowakowska powróciła, przyjmuje od 9-12 i 3-6. Dzielna 34. 8703-2

A gent-sprzedawca potrzebny zaraz. Sienkiewicza 54 Gliński. 8932-5

pomocnica buchaltera z pięcioletnią klasowym wykształceniem gimnazjalnym i kilkunletnią praktyką biurową poszukuje posady. Łaskawe oferty sub E. K. do redakcji Rozwoju n w c. 8940-5

przyrodnik - przyrodniczka nauczycielka francuskiego i geografii potrzebna zaraz. Sienkiewicza 37 - 5. 8936-1

Wsiadając do tramwaju przy ul. Piotrkowskiej róg Andrzeja zagubiono portfel z dokumentami wojskowymi. Łaskawy znalazca zechce takowy zwrócić za wynagrodzeniem pieniężnej zawartości portfela, według adresu wskazanego w dokumentach lub Przędzelniana Nr. 39, Walewska. 8931-3

Pokoje lub dwa pokoje umeblowane z oddzielnym wejściem. Do wynajęcia od zaraz, wiadomość Przejazd 48 w sklepie galanterijnym „Stanisława”. 8919-5

Nauczycielka chrześcijanka możliwie z muzyką, potrzebna na popołudnie do 2-ch dziecin z 4-ej klasy, pokój oddzielny z opalem, oświetleniem i całkowite utrzymanie. Oferty dla B. W. - 21. 8916-5

Foxterier biały z plamą na oku zaginił. Proszę odprowadzić za wynagrodzeniem, Ateja I-sze go Maja 6. 8918-3

Palacz potrzebny obcizny z patentem. Pusta Nr. 21 8918-3

Młody człowiek z sześcioklasowym wykształceniem, wolny od wojska poszukuje posady biurowej. Oferty pod „Wolny” w „Rozwoju”, 8888-2

W dniu 16 8. na poczcie przy okienku pozostawiłem portfel w którym znajdowało się 120 m. i dokumenty. Łaskawy znalazca zechce zwrócić tylko dokumenty pod: Stacja miejska Benedykta 7, Muszyńska. 8891-6

Skradziono świadectwo tymczasowe na pożyczkę długoterminową Nr 487937 z dnia 1 sierpnia 1920 r. na sumę mk. 203 f. 40 wydane przez wójta gminy Żeromina na imię Kazimierzy Sulikowskiej. 8887-2

Wagi sklepowe trzy odważnikami potrzebne są zaraz do sklepów wojskowych. Adres składać w „Rozwoju” sub „wagi”. 8897-2

Staszczycowi Antoniemu, Grodzieńska 14, skradziono paszport niemiecki wydany w Brzeznie, biały bilet wojskowy, kartę rejestracji wydany w Łodzi. 8901-5

Zagubione dokumenty

Kubicki Feliks zagubił tymczasowy dowód osobisty wydany w Łodzi, Marysińska 6. 8902-2

Klekowski Stanisław zagubił paszport rosyjski wydany w Piotrkowie, oraz kartę rejestracji wydany w Łodzi. 8907-2

Masternak Stanisława, Łagiewnicka 25, zagubiła tymczasowy paszport polski wydany w Łodzi. 8857-2

Zielńska Marianna zagubiła paszport wydany w Łodzi. 8914-3

Czeszek Anna, Wysoka 10, zagubiła paszport niemiecki wydany w Łodzi. 8873-2

Czeszek Anna, Wysoka 10, zagubiła paszport niemiecki wydany w Łodzi. 8873-2

Cukierman Lejbusz, Wójcowska 31, zagubił dowód osobisty wydany w Łodzi. 8871-2

Newajzykówna Józefa Nowo-Sikawska 16, zagubiła paszport niemiecki wydany w Łodzi. 8889-2

Wawrzynski Edmunt, Pańska 39, zagubił paszport niemiecki wydany w Łodzi. 8888-2

Hanke Eugenia zagubiła paszport niemiecki wydany w Łodzi. Długa 123. 2